

== Večja pošti: ==

za celo leto naprej . . . K 28.—
za pol leta . . . " 13.—
za četrt leta . . . " 6:50
za en mesec . . . " 2:20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . . . K 24.—
za pol leta . . . " 12.—
za četrt leta . . . " 6.—
za en mesec . . . " 2.—

V opravi prejemov mesečno K 1:50

SLOVENEK

== Inserati: ==

Enostopna petitveta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna petitveta (72 mm)
30 vinarjev

== Izhaja: ==

vsak dan, izvenredno med prazniki, ob 5 uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Opravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrsko poštne bran. račun št. 26.511. — Opraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Felix Austria!

Od časov, ko je ležala Avstrija na tleh in so nezmožni ministri v družbi z generali à la Benedeck, Gyulay in Križmanić državo skupno pritirali na rob propada, od tistih časov sem pa do danes nismo imeli še izlepa tako nesposobne vlade, kakor jo imamo danes. Zunanje zadeve vodi neki grof Aehrenthal, ki po aneksiji Bosne spi na lavorikah in kateremu se še danes ni posrečilo ustvariti tesnejše prijateljske zveze z Rusijo, da bi naša država prišla tudi v stik s trentento, ne da bi s tem prekršila svojega zavezništva z Nemčijo. Italija je v prijateljskem razmerju s Francijo, Rusijo in Anglijo in povrh tega žanje sadove trozvezne pogodbe. Nemčija ima pogodbo z Rusijo, le naši oficijelni krogi žive po zaslugi zunanjega ministra v veliki prevari, da je Avstrija popolnoma na varnem, če se zanaša na trozvezo, to je na tisto Italijo, ki se čisto resno pripravlja na vojsko z nami, ker je tripoljski rop njene državne in armada še bolj opogumil. Zdej se je pa ta ljubeznjivi Aehrenthal proslavil še s tem, da je prisilil merodajne faktorje, da je moral odstopiti general Conrad plem. Hötendorf od vodstva našega generalnega štaba, da bi ne motil »prirčne« razmerja z Italijo, ki nas le vara in slepi. Danes ni pri nas zunanji minister gospod Lexa grof Aehrenthal, ampak njegova Ekselencija poslanik laškega kralja na Dunaju, duca d'Avarna, na kojega mig morajo odstopiti taki zmožni možje, kakor je general Conrad. Tolaži nas samo trdno prepričanje, da bo čestiti gospod Lexa grof Aehrenthal moral ta svoj čin poplačati s tem, da si bo moral najbrže že v kratkem času nataktni na modro glavno penzionistovski cylinder.

Vreden tovariš Aehrenthala v državniški modrosti je pa grof Stürgkh s svojim pisanim kabinetom, v katerem sedi najhujši nemški nacionalni skupaj s češkimi in poljskimi ministri. Kadar so Jugoslovani kaj od vlade hoteli in je dr. Šusteršič za južne dežele zahteval, da se država za njihove kulturne in gospodarske potrebe zaveže, so nemški listi, katerim so se po razbitju Slovanske Unije pridružili še mladočeški, na vse pretege vpili, da uganjajo slovenski poslanci politiko »izsiljevanja« in rotijo vlado, naj ne sklepa z Jugoslovani nobenih »kravljih kupčij«. Zdej pa, ko se je osnovala nemško-mladočeško-poljska večina, zahtevajo večinske stranke ne milijone, ampak **pol milijarde** od vlade, ki pa nima spričo skrajno zavoženih financ nikjer nič vzeti in si mora pomagati od dne do dne z novimi posojili! Galicija zahteva za vodne ceste 150 milijonov, Češka 130 milijonov, Moravska 40 milijonov, Nižja Avstrija 40 milijonov, Šlezija 8 milijonov, za železniške investicije in telefonsko omrežje bo treba do 100 milijonov, izboljšanje uradniških plač, ki ga hočejo večinske stranke brez ozira na to, da višje kategorije uradništva izboljšanja ne potrebujejo in bi bilo treba tudi število uradništva reducirati, bo državo na leto stalo 23.500.000 milijonov, zdej pa se poroča, da hočejo Poljaki, naj se za trajno asanacijo uradniških razmer najame še posojilo 200 milijonov! Če prištejemo še vsote, ki jih zahtevajo severne dežele za melioracije, dobimo pol milijarde!

To seveda ni izsiljevanje!

Vlada, ki ima danes v rokah uso-do Avstrije, ni vredna drugega, kakor da čimprej izgine s površja. Notranjo politiko vodi brez vsakega programa, večinske stranke kupuje z milijoni in milijoni, ne da bi pomislila, da mora jako razspanje privedi do temeljitega poloma državnega gospodarstva, parlament je vsak čas v nevarnosti, da ga pogoltne § 14., v zunanji politiki pa ta-

vajo naši državniki kakor slepci v temi.

Ali bo enkrat konec takega sistema ali pa gre vse skupaj rakom žvižgat!

Občni zbor „Zveze Orlov“

3. decembra 1911.

Po lepi navadi naših organizacij, da se pred zborovanjem prosi božjega blagoslova, so se udeležniki občnega zbora Orlov udeležili 3. t. m. zjutraj ob 8. uri svete maše v alojzijeviski kapeli. Cerkveni govor je imel dr. Krek. V svojem govoru je začrtal sledeče glavne misli:

Advent je doba pričakovanja, doba hrepenenja. V tem je advent podoba mladosti, ko navdaja človeka tudi močno hrepenenje mnogokrat po nečem neznanem in nejasnem. Nekaj nezdravega se opaža večkrat na mladosti: žalost, malodušnost nasproti življenju, brez veselega upanja za bodočnost. Kje je vzrok? Nobeno zaupanje na bodočnost, nobeno zaupanje na svojo moč nima podlage, ako ne sloni na neomajnem zaupanju na Boga, početnika vse sreče. In še drug vzrok ima ta nemoška sentimentalnost: Ti mladeniči vidijo mnogokrat samo sebe, svojega bližnjega pa ne. Toda s tem, da se prične brigati človek, zlasti še mlad, samo zase in za svoj osebni interes, s tem je prišel postavljati nagrobnik svojemu veselju in svoji zadovoljnosti. Vi, Orli, niste taki! Vaše zaupanje v bodočnost sloni na veri v Boga in ljubezni do bližnjega — zato se bo advent vaše mladosti končal z veseljem Božičem.

Nato se odpravi zborovanje v veliki dvorani »Ljudskega doma«, ki je bila polna. Predsednik »Zveze Orlov« dr. Lovro Pogačnik odpravi zborovanje in pozdravi v prvi vrsti dr. Kreka. (Burno odobravanje.) Nato predsednika štajerske podzveze, g. prof. dr. Vrstovška, dalje državnega poslanca g. Fr. Demšarja; buren aplavz je vzbudil pozdrav zastopnikom Hrvatske Sokolske Zajednice iz Splita. Predsednik se spominja v svojem pozdravu poleg krepko se razvijajočega goriškega in štajerskega Orla, še zastopnikov idrijskega Orla, ki je bil vedno vzoren in se je udeležil danes zborovanja po 20 članov. Nato se konstatira sklepčnost zborovanja s tem, da se dožene udeležba na zborovanju od strani posameznih odsekov.

Nato sledijo različna poročila.

Tajniško poročilo.

(Janko Hočevar.)

Zveza Orlov obstoja že štiri leta. Ustanovila se je 10. novembra 1907, ko je obstojalo 11 telovadnih odsekov. Danes po štirih letih je pa združeno v Z. O. 156 odsekov. Posebno je treba poudarjati, da se je v zadnjem letu razvila naša organizacija jako močno po zeleni štajerski. Združena je v Orlu vsa ogromna večina slovenske kršćanske mladine. Predsedstvo Z. O. je imelo pretečeno leto 40 rednih tedenskih sej. Odbor Z. O. je pa imel eno sejo in sicer 25. maja 1911 na Bleškem otoku. — V pretečenem letu sta se vršila dva tehnična tečaja. Meseca junija se je vršil enodnevni, meseca novembra pa tridnevni tečaj. Oba tečaja je vodil Zvezini vadiateljski zbor. — V pretečenem letu je na novo pristopilo Z. O. 28 odsekov. Preminula sta dva odseka. Izključil se je iz Z. O. en telovadni odsek. — Meseca avgusta se je udeležilo predsedstvo Z. O. katoliškega shoda v Olomucu po deputaciji. — 15. septembra 1911 se je ustanovila prva podzveza za Štajersko v Petrovčah. Vsi člani predsedstva so predavali pri raznih odsekih. Vsi važni sklepi so se naznačevali odsekom potom okrožnic. — Nadalje je Z. O. v pretečenem letu stopila v zvezo s češkimi Orli in s Sokolsko Zajednico v Splitu. Gotovo bomo pri prihodnjem občnem zboru v prijetnem

položaju, poročati o ustanovitvi »Vse-slovanske Orlovske organizacije.«

Blagajniško poročilo.

(Albin Zajc.)

Dohodki od zadnjega občnega zbora, t. j. 27. novembra 1910 do danes t. j. 3. decembra 1911, so znašali skupno 2212 K 70 v, stroški pa 2371 K 81 v, znaša torej primanjkljaj 159 K 11 v. — Zvezi Orlov so darovali v preteklem poslovnem letu sledeči gg.: Veletovarnar in posestnik Karol Polak, — dež. glavar pl. Šuklje, — Čadež, katehet, — Ferjančič, sem. podvodja, — primarij dr. Derganc, — Jarc, župnik v p., — Kajdiž, kanonik, — dr. J. E. Krek, — dr. Janežič, sem. profesor, — dr. Ivan Šusteršič, — Steska Viktor, — dr. Drmastija, — Anton Kržič, profesor, — Avg. Levičnik, gen. vikar, — Janez Flis, — dr. Ferd. Čekal, — Bog. Remec, — dr. Ušeničnik Franc, — dr. Jožef Lesar, — Premrl Stanko, — Jakob Tršan, — Janc Peter, — dr. Gregorij Pečjak, — Evgen Legat, — Ivan Šiška, — Krhne Fran, — dr. Ivan Svetina, — dr. Koren, — dr. Pegan, — Ivan Mlakar, — Brenc, župnik, — Andrej Kalan in konzorcij »Mladosti« del čistega dobička. Imenom predsedstva Z. O. izrekam na tem mestu vsem darovateljem najiskrenejšo zahvalo. — Zvezine tirjatve znašajo 893 K 6 v, Zvezini dolgovi pa 1183 K 75 v, torej presegajo dolgovi tirjatve za 292 K 69 v. — Odseki se naprošajo, da zelo pridno naročajo diplome in kolke, ker s tem koristijo le sami sebi. — Za potne stroške je izdala Zveza v preteklem letu 602 K 20 v. Ti stroški so največji.

Poročilo o telovadskem delu.

(Vojteh Jeločnik.)

Vršili so se telovadski tečaji pri vseh okrožjih z ozirom na javni nastop, ki je bil nameravan za letošnje leto. Prireditelj je bilo veliko, povečini vse lepe in so rodile obilo lepega sadu. Nadalje se je vršil tečaj zadnje tri dni, kjer so se intenzivno predelale redovne vaje in nove proste vaje za leto 1912. Želi, da bi to ponesli načelniki domov in v tem zmislu izvežbali telovadne vrste za vzoren nastop, ki bo najbrže prihodnje leto.

Zveza s čehi in Hrvatji.

(Dr. Jure Adlešič.)

To leto je napravila naša organizacija važen korak naprej. Dobila je svojih zaveznikov izven slovenskih mej v širnem slovanskem svetu. Sklenila je tesne bratske stike s češkim Orlom in Hrvatsko Sokolsko Zajednico v Dalmaciji. Danes ne govorimo več samo o slovenskem Orlu, danes imamo že Slovanskega Orla. Češka organizacija šteje okrog 8000, hrvatska okrog 300 članov. Čehi imajo svoj lastni list »Orle«, ki se tiska v več tisoč izvodih in Hrvatji svoj »Pravi Hrvatski Sokol«. Vsi ti listi se z našimi izmenjavajo, naše ideje in naša načela se krepe in naša skupna moč raste. Samoposebi je umevno da se bodo te tri slovanske na krščanskem temelju stoječe telovadske organizacije še tesneje združile v eno samo Zvezo.

Statistika Zveze Orlov.

(I. Podlesnik.)

Odsekov je bilo letos (1911) 156 lani jih je bilo 128; torej jih je 28 več; rednih članov 4815, lani 3691, torej 1124 več; podpornih članov 1741 (1521), 220 več; uniform 2266 (1887), 379 več; raznih predavanj 976 (661), 315 več! Poročevalec navede tudi podrobno število orodja, trobentačev, izletov, Čebelic, število naročnikov »Mladosti«, obiska telovadnih ur, itd. — Z ozirom na velik napredek, ki ga ta statistika jasno izpričuje, se je to poročilo s posebnim zadovoljstvom in odobravanjem vzelo na znanje.

Nagovor presvetlega g. knezoškofa dr. A. B. Jegliča.

Zborovanja se je udeležil tudi presvetli knezoškof dr. A. B. Jeglič. Ko se je polegel vihar živahnega ploskanja, pozdravi predsednik dr. Pogačnik

knezoškofa z nekako sledečimi besedami: »Vaš pozdrav mi priča, kako zvesto je udana naša organizacija Cerkvi, priča pa tudi, da se ona ne bo nikdar oddaljila od temeljev, na katerih stoji! V tem vidimo vsi garancijo za njen razvoj in prospeh.«

Nato pozdravi zbor presvetli knezoškof tako-le:

»Dragi Orli! Nisem prišel govoriti dolgega govora, ampak vas samo pozdravit. Ko hodim po škofiji, slišim o Orlih mnogo dobrega in lepega. Prepripi po posameznih vaseh prenehavajo. Fantje, ki so člani orlovske organizacije, se med seboj ne prepirajo, ampak ljubijo. In to upliva tudi na druge vaščane. In to prijateljstvo med ljudmi rodi povsod dobre sadove. Čast Vam, Orli, da ste k temu toliko pripomogli! Kjer so Orli, tam pojema sirovost, pojančevanje, pretep, ponočevanje. To so sadovi izobraževalnega dela naših Orlov. Vsem nam pa je jasno, kako ogromnega pomena je to za naš narod.

Orlovska organizacija pa krepi v fantih voljo in močatost. Prihajati po trudopolnem dnevnem delu zvečer po celo uro daleč k telovadbi in predavanjem, to zahteva močne volje.

Orli so prijatelji z duhovniki, jih ljubijo in zahajajo radi v njih družino. To mi je dokaz, da so orlovska srca plemenita in da uvidijo veliki pomen, ki ga ima tesna zveza duhovnika z ljudstvom za naš slovenski narod. Iskreno me veseli zagotavljanje gospoda predsednika dr. Pogačnika, da ostane razmerje Orla do Cerkve tudi za vso bodočnost isto! (Živahno pritrjevanje.)

Stari možje se ne morejo vzdržati solz, ko gledajo, kako pristopajo Orli v kroju k mizi Gospodovi. Prejemanje svetih zakramentov je vir naše moči; pijmo mnogokrat iz tega vrelca!

Res se zgodi, da včasih kdo odpade od naših organizacij. Nič zato! Ne gre se toliko za število, kot za moč dotičnih, ki so Orli! In tako bo Orel najlepša dika naše lepe slovenske domovine!

Viharno ploskanje in vzklikanje je pričelo na to še enkrat o iskrenem razmerju Orlov do svojega nadpastirja. Slovenski Orel in naš preblagi knezoškof sta najbolj prirčna prijatelja, odkar obstoji Zveza!

Pozdravila sta zborovanje tudi iur. g. Puharič v imenu »Hrvatske Sokolske Zajednice« in državni poslanec dr. Vrstovšek kot predsednik štajerske podzveze. Oba sta bila navdušeno pozdravljena.

O kulturnih nalogah Orla je govoril F. Terseglav.

Sprejeli so se različni predlogi, tičoč se organizacije.

Končno so bili izvoljeni v predsedstvo Zveze Orlov:

Dr. Lovro Pogačnik, predsednik, (veliko ploskanje); podpredsedniki: Ivan Podlesnik, (veliko odobravanje), Leop. Turšič dr. A. Jehart, dr. J. Adlešič, Franc Kremžar, stud. med. M. Justin od »Danice«; tajnik Janko Hočevar in njega namestnik Srečko Pavlin; blagajnik Ludovik Tomažič, dr. Mrhar pa njegov namestnik; odborniki: prof. Dolenc, dr. Mal, Stanko Mašič in Marko Natlačen in kot urednik »Mladosti« Franc Terseglav.

V Zvezni vadiateljski zbor: Vojteh Jeločnik (veliko odobravanje), načelnik, podnačelniki A. Jeločnik, I. Mrevlje, K. Čulk, Stefan Erman (veliko ploskanje), Fr. Tršar od »Danice«, profesor Malner, Kržan, Dostal; Viktor Rozman kot zapisnikar.

Revizorji:

Dr. Tomažič, Fr. Krische, A. Volta. Došlo je več pozdravov, ki se prečitajo.

Po živahni debati ob slučajnostih se občni zbor po zaključnem govoru predsednika zaključil.

Tudi ta občni zbor je priča velikega, vztrajnega in smoternega dela in je pokazal, da stremijo naši Orli slejkoprej za vresničenjem velikega ideala naše katoliške mladeniške slovenske

organizacije, za tistim ciljem, ki ga nanaša, o č se na neko našo novo drama-
sko pesnitev, označimo lahko z
geslom: Da ostane naša slovenska kri
poštena, čista, neotrovana, da teži na-
ša mlada kri za istimi ideali, kakor
naši očetje in matere: Vse za vero,
lom, cesarja!

Kako se diskreditira slovensko vseučiliško vprašanje.

Praga, 1. dec. 1911.

Praško svobodomiselnost dijaštvo je
sklicalo dne 30. novembra manifesta-
ni shod za slovensko vseučilišče oziro-
ma za ustanovitev provizorija sloven-
ske univerze v Pragi.

Samo na sebi je zelo lepo, da kaže
tudi svobodomiselnost dijaštvo zaniman-
je za naše kulturne zahteve. Pričako-
vali smo pa, da se postavi svobodomi-
selno dijaštvo na objektivno stališče,
spoznavajoč, da je ugodna rešitev tega
vprašanja mogoča le v sporazumu z
vsem zastopstvom slovenskega naroda,
a žal je tudi sedaj pokazalo svojo
strankarsko omejenost.

Zbrala se je odlična češka družba:
rektor češke univerze, dekan pravniške
fakultete, mnogo članov proforskega
zbora in drugi. Pokazati so hoteli svo-
je simpatije za naše kulturne zahteve.
V resnici se je pa izrazilo zborovanje v
očrnenje slovenskega katoliškega giba-
nja pred češko javnostjo. Ta način na-
stopa kaže skrajno duševno omejenost,
neobjektivno strankarstvo, da ne re-
šemo naravnost zlobnost.

Očita se slovenskim katoliškim
krogom, da hujskajo proti Pragi in da
hočejo predvsem preprečiti zvezo s pra-
škim vseučiliščem. Kako nespametna
je ta trditev, se vidi iz tega, da se je
ravno preteklo leto ustanovilo tu slo-
vensko katoliško akademsko društvo
in je »Zora« ponovno priobčila pozive,
naj bi slovensko katoliško dijaštvo
študiralo v Pragi. Katoliško dijaštvo
zna tudi ceniti, kar je zdravega v češ-
kem narodu in kar jim je prineslo go-
spodarsko osamosvojitve. Zato spoštu-
je češki narod in ga ljubi, ne sicer s
frazami, ampak posnemojoč ga v delu.
Grda laž in podlost je od svobodomi-
selnega dijaštva, da očita katoliškemu
gibanju nekaj, kar je popolnoma neutel-
meljeno.

Podobne neresnice so polagali pred
češko inteligenco, ki je bila pri zboro-
vanju navzoča, tudi o Krakovu. Baje
da hočemo tam provizorij. Tem ljudem
ne pomaga nobeno pojasnjevanje nič.
Sicer bi morali vedeti, kako stališče na-
pram Krakovu zavzemamo, iz Dijaške-
ga Koledarčka:

»Ni pa misliti na kako večjo ekspe-
dicio slovenskega dijaštva v Krakov,
kakor se nas je enkrat napačno raz-
umelo. Gori naj gre do nadarjeni fant-
je, ki hočejo res kaj profitirati in ki
imajo tudi čas: torej pravniki, ki so
po izpitu ali pa filozofi v prvih letih
študij; medicinci bi komaj prišli v po-
štev.« (Glej Koledarček, str. 61 do 62.)

S tem odpadejo tudi ostali očitki
radi naše krakovske akcije. Pri vsej
zaidevi nam gre samo za realen
čin slovenske vzajemnosti.
Zato je popolnoma odveč, če agitirajo
nasprotniki proti Krakovu z neresni-
cami, kakor da se tam ne bo mogoče
naučiti nemške pravne terminologije,
polagati izpitolov v nemškem jeziku itd.
Zlasti protestiramo proti temu, da se
širi v javnosti laž, da profesorji jage-
lonske univerze ne znajo nemški in da
bi torej tudi ne mogli izpraševati v
nemškem jeziku. Prosimo, da bi se
prihodnjič več ne citiral slučaj iur. O.,
ki je v Krakovu pri izpitu dvakrat pro-
padel. Informirali smo se in prepričali,
da njegovi kalamiteti ni bila kriva niti
poljsčina niti nemščina — bilo mu je
na ponudbo govoriti nemški — ampak
neznanje predmeta. Sicer pa primeri
zastran izpitolov zgoraj citirano infor-
macijo našega Koledarčka.

Ni prostora zavračati tu celo kopo
neresnic o našem razmerju do Čehov.
Mi baje hočemo braniti našim liberal-
cem študirati češko obrambno delo, li-
teraturo in kulturo! Ne! Mi le poziv-
ljemo naše nasprotnike, da bi se za te
stvari bolj zanimali kot dosedaj. Potem
bi prenehalo tisto pavšalno psovanje
našega pozitivnega dela in nenravno
izrabljanje najsvetejših narodnih ide-
alov v politične svrhe.

Tako bi se mogli gospodje učiti
kar od prvega češkega govornika, rek-
torja univerze Čelakovskega. Pri nas
proglasaajo za izdajalca domovine vsa-
kega, ki dvomi nad izvedljivostjo pro-
vizorija v Pragi. Čelakovský je pa od-
krito priznal, da stoji ugodni rešitvi
tega projekta nasproti velike težkoče
radi § 1. razdelilnega zakona praške
univerze. Samoumevno Čehi tega pa

ragrafa, ki določa češčino kot edini
učni jezik, ne morejo opustiti. Dalje je
proglasil, da Slovencem iz vsega srca
želi vseučilišče, kjer bi se izobraževali
slovenski uradniki, profesorji, du-
hovniki (!) itd. Slovensko svobodo-
miselnost dijaštvo pa noče priznati niti
principielno eksistenco bogoslovne fa-
kultete!

Če je rešitev slovenskega vseučili-
šnega vprašanja odvisna od te mladine,
ki je v Akademiji »manifestirala«, bi
morali biti jako skeptični. Z govori
v žargonu ljubljanskega »Jutra« se
vseučilišče ne bo uresničilo! Sistemati-
čno očrnjevanje slovenskega katoli-
škega ljudstva, ki stoji z 90 odstotki v
taboru S. L. S., pred češko javnostjo je
nekaj tako podlega in nezaslišanega,
kar nima primere pri nobenem drugem
narodu! Kaže nam moralno pokvarje-
nost. Mi vsaj vemo, da je češko dija-
štvo, ki je imelo v 70. letih isto nalogo
kot danes slovensko, postopalo druga-
če: Pripravljalo se je na znanstveno
delo in vzgojilo vseučiliške profesorje,
ki so še danes češkemu narodu v čast.
V tem oziru bi se mogli naši svobodo-
miselnici zopet pri Čehih učiti! Ne eks-
centrični Macharjev cinizem, ampak
podvojena vztrajnost, požrtvovalnost
in nrvnost, v tem je naša rešitev.

ODSTOP NAČELNIKA GENERALNE- GA ŠTABA.

Fml. Conrad pl. Hötendorff.

Z odstopom načel. general. štaba
Konrada pl. Hötendorfa se umevno
vse časopisje zelo peča. Zavesa tiste
delavnice, kjer se dela vis. politika in
ki navadno tako zagrinja visoko poli-
tiko, da dejstva javnosti niso znana,
se je nekoliko odgrnila. Ljubeznivo,
pristržno je bilo cesarjevo pismo Kon-
radu pl. Hötendorfu, ki bo tudi na-
prej zavzemal v armadi visoko mesto
armadnega nadzornika. Nakega dyo-
ma pa ni, da so žrtvovali Konrada pl.
Hötendorfa zato, ker je bil v nevarno-
sti nadaljnji obstoj tromeze, ker od-
kriti bivši načelnik generalnega štaba
ni skrival, da Italiji nič ne zaupa. Li-
sti pa tudi splošno sodijo, da se tudi
Aehrenthal ne bo mogel dolgo držati in
da bo šel za Schönaichom in Konradom
pl. Hötendorffom, ko se nekoliko
razjasni sedanje zelo zmedeno in ne-
varno veliko politično ozračje. »Ma-
gyarszag« piše, da se motijo tisti, ki
sodijo, da se vsled Konradovega padca
znižajo zahteve vojne uprave. List
namreč naglašja, da zastopa Aehren-
thal sam najodločnejše stališče, da se
mora dati armadi, kar zahteva.

Fml. J. pl. Schemua.

PARLAMENTARNE ZADEVE.

Kakor se poroča z Dunaja, se je-
sensko zasedanje državnega zbora za-
ključilo dne 22. decembra. Zbornica bo
še rešila začasen proračun, postavbo o
izpremehi delokroga ministerstev,
uradniške predloge in če bo mogoče,
tudi prvo branje davčnih ali pa bramb-
nih predlog. Delegacije se izvolijo dne
14. decembra. Češki enotni klub je skle-
nil z nad dvetretinsko večino, da bo
glasoval za začasni proračun. Mero-
dajni so bili po čeških sramežljivih iz-
javah za to gospodarski razlogi. V sre-
do popoldne prično na Dunaju zopet
spravna pogajanja. Med Božičem in No-
vim letom bodo zborovali deželni zbori,
pa tudi še v januarju do srede fe-
bruarja. Delegacije bodo zborovale naj-
brže dne 27. decembra, da sklepajo o
začasnem proračunu. Redno zasedanje
delegacij se pa baje prične šele aprila.

Jesensko zasedanje bo najbrže tako
odgledano, da se naznani, da se skliče
prihodnja seja pismenim potom: to je
poslanci obdrže imuniteto in diete. Za-
nimljivo je poročilo, da so sklenili za vo-
litev članov delegacij za Nižjeavstrijsko
krščanski socialci kompromis s so-
cialnimi demokrati. Nižjeavstrijski po-
slanci izvolijo tri delegate. Kompromis
določa, da se za bodočo delegacijo izvo-
lita dva socialna demokrata in en kr-
ščanski socialci, v drugi delegaciji
dva krščanska socialci in en socialni
demokrat, v tretji delegaciji pa en so-
cialni demokrat, en krščanski socialci
in en nemški svobodomislec. Kompromis
je naperjen proti nemškim svobodo-
mislecom.

DARDANELSKO VPRAŠANJE IN RUSIJA.

Rusija resno dela na to, da bi ji do-
volile velevlasti prost prehod skozi
Dardanele. Dozdaj poročil o tem ru-
skem stremiljenju ruska vlada ni de-
mentirala naravnost, marveč samo iz-
javljala, da so poročila prezgodnja in
da se namerava Rusija pečati s tem
vprašanjem šele po končani laško-
turški vojski. Rešitev dardanelskega
vprašanja bi bilo velike politične važ-
nosti. Prizati sta najbolj Turčija in An-
gleška, ki sta se dozda vedno upirali,
da bi se otvorile Dardanele. »Kölnische
Zeitung« poroča, da namerava ruska
vlada, če že tega ni storila, akcijo za
prost prestop iz Črnega v Sredozemsko
morje. Tudi »Frankfurter Zeitung«
poroča, da se Rusija pogaja s Turčijo
za prost prevoz skozi Dardanele ob
mirnih časih in se je v tem smislu
obrnila tudi na velevlasti. Turčija se
baje obotavlja ugoditi Rusiji.

Štajerske novice.

Š Proti slov. kmetijski šoli v Št.
Juriju ob Južni že oznici hujska ptuj-
ski šnopsarski »Štajerc«. S tem zasra-
muje ves slovenski kmetički stan na Sp.
Štajerskem, ki so mu kmetijske šole
živa potreba. Kmetje! Sedaj lahko vi-
dite, kako deluje »Štajerc« za vaš
kmetički stan. Vun s tem nesramnim
nemškutarskim lističem iz vaših hiš!

Š Slovensko gledališče v Celju. Od
več strani se je izrazila želja, naj upri-
zori Dramatično društvo kako narodno
igro. To upravičeno zahtevo so naši
igralci radi volje upoštevali in uprizo-
rijo dne 10. decembra jako priljubljene
»Legijonarje«. Da bo pa dana tudi okoli-
čanom prilika, posetiti to predstavo,
se bo igralo popoldne in je začetek toč-
no ob 4. uri. Opozarjamo že sedaj z ozi-
rom na mnogobrojni obisk posebno zu-
nanje občinstvo na predprodažo vstop-
nic v Zvezni trgovini v Rotovski ulici.

Š Iz Celja. Kakor čujemo, je en
nemškutarski agitator zaradi volilnih

sleparij pri okoliških občinskih volit-
vah že v kazenski preiskavi. Temu sle-
di še več drugih.

Š Iz seje o' rajnega šolskega sveta
celjskega dne 27. novembra t. l. Gdčna
K. Hinterlechner v Blagovni je dobila
vsled boleznih večmesečni dopust. Na-
domestuje jo gdč. M. Wudle; istotako
je vsled boleznih na dopustu gdč. T. Sa-
jovic, učiteljica pri Sv. Lovrencu nad
Prožinom; nadomestuje jo gdč. M. Ro-
pan. Na znanje se je vzelo poročilo o
nadzorovanju sol Griže, Liboje, Smart-
no, Zalec in Teharje.

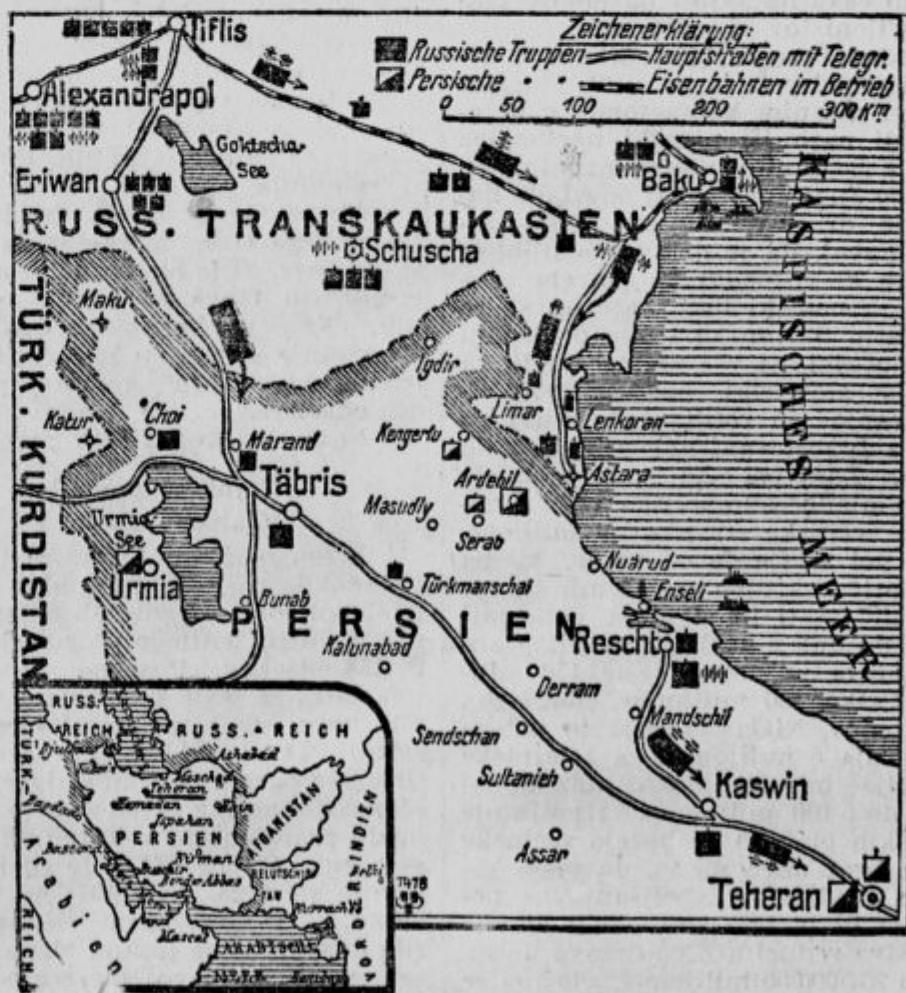
Š Iz davčne službe. Finančna dežel-
na direkcija v Gradcu je imenovala
davčne asistente Josipa Zideriča, Ubala
Malxnerja, Ernesta Schmidta, Petra
Fernerja, J. Fuchsa, Avgusta Feistritz-
terja, Franja Grilla, Ad. Rajšpa, Fr.
Robiča, Rudolfa Schnebacherja, M. Va-
ceka, Hugona Schreithoferja in Josipa
Čepina davčnim oficialom.

Š Iz Maribora. Podpornó društvo
organizov je imelo svoj letni občni
zbor 22. t. m. v Maiboru. Društvo je
imelo v pretečenem letu 44 udov: 1
častnega in ustanovnega, 3 ustanovne,
3 podporne in 37 rednih udov. Na novo
je pristopil le en ud. Društvo je imelo
pretečeno leto 104 K dohodkov in 86 K
86 v izdatkov. Skupnega premoženja
je 2935 K. V odbor so bili izvoljeni sle-
deči gg. organizatorji: Predsednik Fran
Klančnik, organizator na Paki; namestnik
Franjo Jarh, organizator v Petrovčah; taj-
nik Peter Potočnik, organizator pri Sv. Pe-
tru pri Radgoni; namestnik Fr. Jarh,
organizator v Petrovčah; blagajnik Jakob
Škraber, organizator v Grižah; odborniki
Karol Bervar, organizator v Celju, in Fr.
Roner, organizator v Poličanah; namest-
nika Franjo Zelič, organizator v Šmarju
pri Jelšah, in Ljudevit Potočnik, orga-
nizator v Konjicah. Zborovanje se je za-
ključilo ob pol štirih popoldne.

Š Mlin v ognju. Iz Konjic poročajo:
Zadnje dni je nekega večera začelo go-
reti v mlinu posestnika Simona Strm-
ška na Bregu. Mlin, kakor tudi vse re-
či, ki so se nahajale v njem, so postale
žrtev požara. Ogenj je nastal baje vsled
slabega dimnika. Strmšek je imel mlin
zavarovan.

Š Iz poštne službe. Poštni asistent
M. Scholler je prestavljen iz Ptujja v
Maribor, istotako poštni praktikant
Ludovik Assenbauer iz Gradca v Ptuj.

Š Nesrečna smrt. Iz Slovenjega
gradca nam poročajo: 23. novembra je
zlagalo več žagarskih delavcev pri po-
sestniku žage Zancu mecesnova debla
z vozov. Tem je pomagal pri zlaganju
tudi delavec Karl Smrečnik, ki je stal
pri delu med vozom in zidom. Pri zla-
ganju je ušlo precej debelo deblo z vo-
za in se valilo proti Smrečniku. Deblo
ga je s tako močjo pritisnilo k zidu, da
mu je popolnoma zmečkalo prsni koš.
Smrečnik je bil takoj mrtev. Truplo so

VOJSKA MED RUSIJO IN PERZIJO.

Rusi prodirajo v Perzijo. Do 250
ruskih vojakov se nahaja že v Kasvu,
ki leži samo 150 km od Teherana. Z
ruskim prodiranjem je zapčatena uso-
da Perzije. Perzija nima dejanske zdaj
nobene armade več in tudi nobene vlade.
Rusi imajo za slučaj hujšega per-
zijskega odpora pripravljena dva ar-
madna zbora za pohod v Perzijo. Sodi
se, da kmalu proglasi Rusija svoj pro-
tektorat v severni Perziji. A tudi ne-
kdanji tekmeči Rusije, Angleži, se pri-
pravljajo na perzijski plen. Angleži
imajo že v južni Perziji močne angle-
ške posadke. Perzijci so umevno zelo

razburjeni. V glavnem mestu Tehera-
nu je prebivalstvo zelo razburjeno
vsled ruskega postopanja. Prirejajo se
demonstracije, bojevitiki oklicajo po-
zivajo Perze na boj in na smrt za svobodo.
Poroča se da je bil v Kasvinu baje ubit
princ Firman Firman, v Teheranu je
bil ubit reakcionar Hadži Mohamed.
Boje se, da prično v onemogli jezi
Perzi moriti Evropce. Pezi bojkotirajo
rusko blago. Angleško časopisje ni po-
polnoma zadovoljno z raz. ojem do-
godkov v Perziji. »Daily News« se boji
ruskega soseda v Perziji, tudi »Times«
ni popolnoma zadovoljna, a svetuje
Perzom, da naj se udajo usodi.

vsled sodnijske obdukcije prenesli v mrvašnico. Zapuška ženo in dva nepreskrbljena otroka.

Slov. kat. akad. društvo »Zarja« v Gradcu priredi v sredo dne 6. decembra v društvenih prostorih tretji redni občni zbor.

Š Libera na nerodnost. Z Brega pri Celju nam poročajo: Tukaj stanuje veleposestnik Radej. V svoji hiši ima liberalno bralno društvo. Njegovi sinovi so ob vsakih državno- in deželno-zborskih volitvah naj-očji liberalni agitatorji. G. Radej je bil pri občinskih volitvah v celjski okolici postavljen kot kandidat v tretjem razredu in kot tak je bil tudi izvoljen. On je tudi volilec v prvem in drugem razredu. Radovedni smo samo, kako je to, da ga njegovi sinovi niso mogli pregovoriti, da bi bil prišel pri občinskih volitvah na volišče, ampak se je raje volitve odtegnil in tako oškodoval Slovence za dva glasa. Najboljše bo g. Radej, če Vi tudi kot občinski odbornik odložite svojo čast.

Š Pri volitvah v osebno dohodn'sko komisijo v Celju (mesto) so v praznem razredu prodrli Nemci, v drugem in tretjem razredu pa so zmagali Slovenci.

Š Krvav pre.ep. Iz Slovenske Bistrice se nam poroča: Na semanji dan so se vračali zvečer ob deseti uri domov brata Šmogavca, nek Turnar iz Vojtine in posestniška sinova Anton in Franc Žigart ter njiju mati. Med potjo so se začeli prepirati. Antona Žigarta je v pretepu, ki je med prepričnim nastal, eden nasprotnikov tako udaril s kolom po glavi, da mu je strl lobanjo. Tudi Franc Žigart in njegova mati sta dobila precejšnje poškodbe. Poškodba Antona Žigarta je zelo nevarna in dvomijo, da bi ozdravel. Šmogavca so zaprli.

Š Občni zbor Dijaške kuhinje v Celju se vrši v soboto dne 9. decembra 1911 ob 6. uri zvečer v posvetovalni dvorani celjske posojilnice z običajnim dnevnim redom. Vabijo se s tem vsi prijatelji slovenskega dijaštva.

Š Iz sodne službe. P. estavljen je deželno sodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča Jožef Roth iz Mariburga v Celje.

Š Ženitni goljuf. 37letni Anton Jerič je prišel po prestani kazni iz mariborske kaznilnice k viničarki Mariji Ganzer in se ji predstavil kot paznik mariborske kaznilnice. Nagovarjal je Ganzerjevo, naj uvede zoper svojega moža, ki je zaprt v Mariboru, novo obravnavo, ker on gotovo ve, da je njen mož nedolžen. Pri tem jo je prosil za roko njene hčerke. In res je Ganzer v žentev privolila. Njena hčerka in Jerič sta bila že dvakrat oklicana. Jerič je izpeljal od Ganzerjeve 184 kron pod pretvezo, da nakupi pohištva; z denarjem je pa pobegnil.

Š Smrtna kosa. Umrl je v Radgoni stotnik v pokoju gospod Franc Lichtenegger v starosti 88 let. Svojega stanovanja že ni zapustil 20 let.

Š Umrl je v Konjicah 27. novembra gostilničar in pekovski mojster Matevž Polanec v starosti 40 let.

Š Mlada tatova. Iz Brežic ob Savi. Te dni je ukradel 11letni Mihael Verstovšek nekemu hlapcu v eni tukajšnjih gostiln iz zaprtega kovčka srebrno uro z verižico in je na to zbežal. Ko je videl da ga zasledujejo, je vrgel uro v nek cestni jarek blizu bolnišnice. Izročili so ga mestni policiji. Tukaj je tudi na izpraševanje priznal, da je meseca junija v Brežicah se nahajajočemu inženirju Hermanu Booku iz Gradca ukradel skupno s svojim bratom, ko se je ta kopal v Savi, zlato uro z verižico v vrednosti 400 K. Njegovega 15letnega brata so aretirali in ga izročili brežiskemu sodišču.

Š Zaradi dogodkov na celjski pošti je posredoval državni poslanec dr. Iv. Benkovič pri trgovinskem ministru dr. Rösslerju. Da so pa take interelacije tem uspešnejše, je treba, da napravijo prizadete slovenske stranke vedno takoj pritožbo na pošto ravnateljstvo, v kateri natanko navedejo vse okoliščine, dan, če mogoče ime uradnika oziroma uradnice itd.

Š Drobne novice. Miklavžev večer priredi celjska čitalnica v torek dne 5. decembra zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. — V celjski okoliški občini se namerava v kratkem ustanoviti požarna bramba. — Od pošte. Absolvirana gimnazijca gg. Rungaldier v Mariboru in Leo Bakšič v Šmarji pri Jelšah sta imenovana poštini praktikantom pri glavnem poštnem uradu v Mariboru. — Imenovanje v justični službi. Sodnikom sta imenovana avskultant Jos. Požar v Kozjem in Jož Toplak, za okrožje graškega nad sodišča. — V Gradcu se je naselil kot odvetnik g. dr. Ivan Trstenjak. — V Mariboru so sejnji za govejo živino zopet dooljeni. — Iz Središča. Tukajšnji

rojak Franc Mlinarič je bil imenovan poštini oficijantom za Pragersko.

Š Iz Celja. Ukradena hranilna knjižica. Posestniki Ceciliji Mak na Gorici pri Celju, je bila iz zaprte omare ukradena hranilna knjižica Lastnega doma, glaseča se okroglo na 282 kron. Ko je v nedeljo pogledala po hranilni knjižici, je videla, da ji ista manjka. Zginili ste tudi dve davčni knjižici. Mak je šla takoj v Lastni dom in naznanila tatvino. Toda tajnik Lastnega doma je povedal, da je ravno dva dni prej neka bolj oblečena ženska dvignila na dotično knjižico denar. Tajniku nasproti se je izrazila, da je soseda posestnice Mak. Tatice dosedaj še niso mogli izslediti.

Italijansko-turška vojska.

Iz Tobruka se poroča čez Malto, da so napadli Lahi v sredo pri Aju Gazilu Turke, a da so jih ti porazili. Lahi da so izgubili 92 mrtvih, 45 ranjencev in 39 vjetnikov, med njimi višji laški častnik Damalde. Turki so imeli 57 ranjencev in so vplenili Lahom 1 top in 15 zabojev streliva. Dne 1. decembra so pa obnovili Lahi napad na Ainzaro z veliko premočjo. Po hudem boju, v katerem so izgubili Lahi 1600, Arabci pa 600 mož, so se morali Turki in Arabci umakniti.

»Agenzia Stefani« poroča, da so Lahi prodirali 1. decembra popoldne proti mali utrdbi Mesri. Po hudem boju so z bajoneti zasedli Mesri. Sovražnik se je umaknil v neredu. Lahi so osvojeni prostor takoj utrdili.

Dne 1. decembra so, kakor poroča »Agenzia Stefani«, Turki ob 10. uri popoldne napadli Henni. Lahi da so odbili napad. Na male skupine Arabcev so pa streljali Lahi iz topov vojnih ladij.

Kakor poroča »Agenzia Stefani«, je bombardirala laška vojna ladja »Liguria« Zuardo in Tadjuri. Pred Homsom so Turki streljali na tri stotnije, ki so rekognoscirale. Lahom sta prihiteli na pomoč še dve stotnji in artiljerija. Sovražnik je bil vržen nazaj in zasledovan čez Lebao, na kar so se vrnili Lahi zvečer v Homs. Laške izgube: dva mrtva in deset ranjencev, sovražnikove izgube so pa bile jako zdatne.

Dnevne novice.

+ Glasilo jugoslovanske socialne demokracije »Zarja« že dlje časa prisnodi o naših poslancih. Pravi, da so v opoziciji, pa da kljub temu za različne vladne predloge glasujejo. Neprekosljivi politični in socialni filozofi okoli »Zarje« so menda pozabili, da je naš klub proglasil politiko svobodne roke in da si zato lahko v vsakem slučaju, naj gre za karkoli, izbere tisto pot, ki se mu zdi ali stvarno ali taktično ali v kateremkoli drugem oziru bolj umestna. Interese svojih volivcev, in to je ogromna večina slovenskega in velik del hrvaškega ljudstva, bo Hrvatsko-slovenski klub sam varoval, kakor smatra on za prav, socialno demokratskih »kibicov« pa ne potrebuje.

+ Na shodu v Trnovem pri Lirsi Bistrici je včeraj po ocal državni in deželni poslanec dr. Žitnik.

+ Slovenska Straža. Včeraj se je vršil občni zbor moške in ženske podružnice »Slovenske Straže« na Vrhniku. Udeležba je bila naravnost ogromna, zlasti veliko je bilo število zbrancev ženstva. Govoril je g. Terseglav.

+ Lažnjivci. »Jutro« je 2. t. m. sledeči dopis iz Semiča objavilo: »Drago »Jutro«! Ze večkrat smo čitali kak dopis iz Semiča, sedaj poročamo še o tem, kako so napredovali in kako napredujejo naši klerikalci na polju izobrazbe. V nedeljo, dne 19. novembra, je naš kaplan poklical Pasjeglava, hočem reči Terseglava, iz Ljubljane v svrhu predavanja o izobrazbi. Takoj po naši so šli k Bukovcu, ne da bi Bukovec dovolil sobo. Terseglav je začel razlagati o čukih in njih izobrazbi in zabavljal čez naprednjake in belokranjsko učiteljstvo, češ, da samo ti delajo klerikalce in slepijo ljudi s Ciril-Metodovo družbo. Seveda se niti čuki niso zmenili za njegovo zlobodranje. Saj jim je dobro znano, da je Ciril-Metodova družba p eskrbela šolo v Rožnem dolu, kjer dobivajo otroci vsako leto obleke in tudi šolske potrebščine, dočim od fajmoštrov in raznih Terseglavov nimajo slovenski otroci ničesar pričakovati.« — Terseglav je bil res 19. novembra v Semiču in ob ustanovitvi Orla govoril, ni se pa v svojem govoru ne učiteljev ne Ciril - Metodove družbe niti z eno samo besedo dotaknil. Razpavljal je sploh le o pozitivnih rečeh, ki so danes za kmečke fante potrebne in bi mu lahko tudi najhujši liberalci pritrjali, o liberalizmu je pa le čisto na splošno govoril. Kdor je to-

rej ta dopis spisal, je skrajno malopriden subjekt, ki na shodu najbržeje sploh ni bil. S takimi dopisniki si »Jutro« ne bo pridobilo nobene slave, čemur bodo gotovo vsi poštteni Semičani pritrdili, tudi taki, ki se sicer ne stinjajo popolnoma s Terseglavom. List, ki hoče v naši žurnalistički količakaj pomeniti, bi moral bolj gledati na kvaliteto svojih dopisnikov, posebno še, če vzdržuje list učiteljska organizacija. V današnjem »Jutru« zopet nek sokol piše o shodu v Semiču; bogvedi zakaj ga neki tako boli? Je res, da je zelo lepo vpsel, ampak sokolov na njem tudi nihče ni omenjal. Morajo biti kaj malo prida junaki, da so se ene naše prireditve tako ustrašili.

— Umrl je v Spodnji Hrušici posestnik g. Franc Babnik, mož ki je stal v ljubljanski okolici ob času našega narodnega probujenja vedno ob strani dr. Bleiweisla, kot eden najboljših dr. Bleiweisovih sodelavcev. Pogreb bo jutri ob pol 8. uri zjutraj iz Spodnje Hrušice. Naj v miru počiva za vse dobro vneti mož, ki je ostal do pozne starosti zvest starim slovenskim idealom ter je bil vedno zvest pristaš Slovenske Ljudske Stranke.

— Vojaški zrakoplovni oddelek v Gorici. Na Velikih Rojčah sedaj ne sme noben civilen zrakoplovec več delati vzletov; rezervirane so za vojaški zrakoplovni oddelek; hangarji so postavljeni. Tam se bo vežbal torej samo vojaški zrakoplovni oddelek, vzleti se bodo vršili po našem jugu.

— Trgovci iz Inil. Iz Gorice je izginil laški trgovec Fornizzi. Imel je tudi hišo. V trgovini v Gorici je kriza.

— Nemški priziv zoper občinske volitve. Ker je pri občinskih volitvah na Koroški Beli grajski oskrbnik Verweger sijajno propadel, zato se hoče nad volivci maščevati s tem, da je vložil nemški rekurz zoper volitve. Mož je sicer slovenskega pokolenja, a po mišljenju Nemec in podpira »Südmarko«. Ker si pa domišljuje, da še niso minili oni časi pred letom 1848., ko je grajski valpet s palico ljudi strahoval, zato meni, da ima pravico ljudi tudi sedaj terorizirati in šikanirati radi volitev. Če ne bo nehal s svojo maščevalnostjo, se mu zna primeriti, da mu naši volivci ne bodo samo pomagali k padcu pri volitvah, ampak tudi k odhodu z Javornika.

— Iz Postojne. Ljubljanski list »Jutro« je priobčil dne 18. novembra dopis, ki meri na župni urad v Postojni. Ker podpisani župni urad zastoj pričakuje od strani tega lista kake poprave, zato popravljamo tem potom neresnične tditve. »Jutro« piše omenjeni dan v svoji izdaji dobesedno: 1. »Novorojenčki se morajo po dvakrat in trikrat h krstu nositi«. 2. »Praksa, da se umrle reveže nosi brez duhovnika iz tukajšnje bolnišnice na pokopališče, se je začela zopet izvajati«. 3. »Tudi naš dekan je bogatalec, zgradil si je prav knezovsko palačo za farovž v Postojni«. — Nato odgovarja podpisani župni urad: Ad 1. Izjava obeh tukajšnjih okrajnih babil, izmed katerih je ena vsikdar pri krstu navzoča, kar dokazuje rojstna in krstna knjiga, pravi, da je trditev neresnična. Izjava je vsakega župljanu na vpogled v župnišču.

— Ad 2. Po tukajšnjem štolnem redu, ki je sestavljen po štolnih zapiskih dekana in župnika Hitzingerja — tedaj že v rabi nad 40 let — je za vsak pogreb, ki se vrši v župnijski postojnski, določena sveča za spremstvo — duhovniku in cerkveniku. Ker je pa tukajšnje upraviteljstvo okr. bolnišnice oziroma zdravstveni zastop t. l. nekako proti koncu apila samovoljno ukralil doslej običajno svečo, se nosijo sedaj mrlič iz bolnišnice na pokopališče v mrtvašnico brez spremstva. A vsikdar se pokopavajo ne glede na premoženjske razmere cerkveno, t. j. z duhovnikom. Ako torej želi zdravstveni zastop tukajšnje bolnišnice svojim mrličem duhovnikovega spremstva, naj izvršuje določbo omenjenega štolnega reda in njegovi želji se bode ustrezalo, kakor se je do samovoljne prekršitve štolnega reda. To je podpisani župni urad z dnem 8. julija t. l., št. 102, oskrbništvu bolnišnice oziroma zdravstvenemu zastopu tudi sporočil, a ni dobil na ta dopis nikakršnega odgovora. — Ad 3. Mestno županstvo v Postojni je v seji z dnem 23. novembra 1910 soglasno sklenilo, da »prispeva za preživdavo stare kaplanije kot odpravek na konkurenčne prispevke« z zneskom 4000 K; z dnem 7. februarja t. l. je zakukazalo kot varšvena oblast strankam izselitev iz kapelanije do konca marca, da prepreči radi slabega stanja zidave vsako nevarnost; z dnem 14. aprila t. l. je dalo stavbeno dovoljenje za sedaj dejansko izvršeni stavbeni načrt, in z dnem 18. novembra t. l. je prispevek 4000 K izplačala. Torej si bogatalec dekan ni sam sezidal »knezovske palače«

za farovž v Postojni. — To v pojasnilo na zgoraj navedena predbacivanja v »Jutru«. Na ostale osebnosti »ljubeznjivosti«, s katerimi ga je »Jutro« do sedaj »počasilo« v dveh številkah, podpisane ne odgovarja in tega tudi v bodoče ne bode storil. Saj se prištevate postojnski župljani po večini med izobražene, tedaj bodete že sami znali in vedeli presoditi, ako je delovanje dekanovo prebivalstvu v Postojni v škodo ali v korist. — Župni urad v Postojni, dne 30. novembra 1911. — M. Erzar, dekan.

— Živinorejski tečaj v Sečih se je dne 30. novembra t. l. v navzočnosti g. deželnega odbornika dr. Lampeta, več zastopnikov živinorejskih zadrug in obilo domačega ljudstva slovesno zaključil. Ta tečaj je bil prvi te vrste. Skušnja, ki se je vršila ob zaključku, je pokazala, da se da s sistematičnim delom v kratkem času veliko doseči. Na tečaju se je poučevalo teoretično ter praktično po različnih modernih selških hlevih. Tečaj, katerega je priredil deželni odbor, bo gotovo veliko pripomogel k povzdigi že itak dobro razvite živinoreje v selški dolini.

— Združena v življenju, združena v smrti. V Krminu je umrla starica Teresija Ferezin; par ur nato je umrl tudi njen mož Andrej, star 80 let. Združena sta bila v življenju dolgo vrsto let, združena sta sedaj tudi v smrti.

Ljubljanske novice.

+ Župnik Franc Pavlič.

Umrl je včeraj ob pol 3. uri zjutraj po dolgi silno mučni bolezni veleč. g. Franc Pavlič, župnik pri sv. Petru v Ljubljani. Rojen je bil dne 4. februarja 1865 v Podgorju pri Kamniku, v mašnika posvečen dne 19. julija 1890. Služboval je kot beneficijant v Šmartnu pri Litiji, kot mestni kapelan v Kranju, od koder je prišel za mestnega kapelana v Ljubljano k sv. Petru, kjer je postal po smrti veleč. g. Martina Malenška župnik. V kratki dobi svojega župnikovanja (od 25. jan. 1906 do 3. decembra 1911) je veliko storil za župnijo in za cerkev. Župnišče je popolnoma prenovil, podružniške cerkve in posebno župna cerkev pričajo, kako je skrbel za povišanje časti Božje. Povsod se vidi, kako fin okus je imel. Letos je še obhajal 20letnico s sošolci v hospicu pri sv. Duhu na videz popolnoma zdrav. Njegova nepričakovana smrt je zelo pretresla in iznenadila mnogostevilne prijatelje in znance. Oktobra meseca je prvič vprašal zdravnika. Od 1. novembra ni več maševal, od vernih duš naprej ni več zapustil postelje. V težki, silno hudi bolezni, katero je prenašal z veliko potrpežljivostjo, je bil večkrat previden s sv. zakramenti. Škofija je izgnala z njim vestnega delavca, duhovniki dobrega prijatelja, sošolci ljubljene tovariša. Bil je vseleaga značaja, še na smrtni postelji je rad povedal kako šaljivo. Rad je zapel med prijatelji ljubko pesem s svojim lepim čistim tenorom. Bil je izboren katehet in splošno zelo vnet za razvoj domačih šol.

Pogreb bo jutri v torek popoldne ob 3. uri iz hiše žalosti, kjer ga blagoslovi presv. knezoškof, ki ga sp. emi v župno cerkev, od koder pojde spreved k Sv. Križu. Naj v miru počiva blagi gospod.

Ij **Vsi Orli**, kateri se udeležijo pogreba preč. gospoda šentpeterskega župnika, naj se zbirajo jutri ob četrtna 3. uro popoldne v telovadnici v Ljudskem Domu ter ob pol 3. uri korporativno odkorakajo.

Ij **Člani šentpeterskega prosvetnega društva** se zbirajo jutri ob pol 3. uri popoldne v društvenih prostorih v Podbojevi hiši.

Ij **Skušnja moškega zbora »Ljubljane«** je radi pogreba č. gospoda župnika Pavliča danes ob pol 9. uri zvečer. Gospodje pevci naj bi prišli polnoštevno!

Ij **Za reveže šentpeterske župnije** sta povodom smrti č. g. župnika Pavliča namestu venca darovala ključarja župnijske cerkve sv. Petra gospoda Karol Polak ml. in Ivan Kregar 50 K, ki sta jih izročila župniškemu administratorju č. g. Petriču da jih razdeli po svoji previdnosti!

Ij **Konstituiranje ljubljanskega občinskega sveta.** Pismena razsodba upravnega sodišča o občinskih volitvah je tukajšnji vladi, kakor čujemo, že dostavljena, in vladni komisar na magistratu svetnik pl. Laschan je baje tudi že dobil dekret od deželnega predsedstva za sklicanje in konstituiranje občinskega sveta.

Ij Udeležence jutrišnjega sijajnega Miklavževega večera v veliki dvorani »Uniona« prosimo za točnost, ki je z ozirom na otročije potrebna. Večer se prične ob 7. uri zvečer. Vstopnice se prodajajo v trafiki »Uniona«. Pri vseh mizah v dvorani je vstopnina za odrasle 1 K, za otroke 40 vin. Na galeriji je vstopnina za odrasle 40. vinarjev, za otroke 20 vinarjev. Obhod bo imel Miklavž samo po dvorani. Oni, ki žele, da Miklavž njihovem družinam kaj prinese, naj pošljejo dobro zavita darila jutri v torek od 1. do 4. ure popoldne v veliko dvorano »Uniona«. Na stvari, ki se pošljejo pozneje, se ne more ozirati. Na darilih naj bo natančen naslov in pri darilih za otroke pa velika črka B. Posebnih vabil za ta večer tudi letos ne bo. Občinstvo je tem potom vabljen najviljudneje.

Ij Mladinoljubi, ki bi blagovolili podariti Miklavžu za razdeljevanje med otroke pri jutrišnjem njegovem nastopu v »Unionu«, naj pošljejo dotične darove jutri popoldne do 4. ure v veliko dvorano »Uniona«.

Ij O včerajšnji lepovspeli predstavi v »Ljudskem Domu« priobčimo poročilo jutri.

Ij Konferenca katehetov bo v sredo dne 6. decembra ob pol petih popoldne v knjižnični dvorani Katoliške tiskarne. Na vrsti je nadaljevanje navodila za pripravo otrok na prvo spoved. Referent prof. dr. Jerše. Predmet posvetovanja je velevažen in je radi tega želeli živahne udeležbe. Druga točka dnevnega reda: Marijini vrtci. Poročevalec urednik J. Kalan. — Odbor.

Ij Ljudski oder igra v petek, na praznik dne 9. t. m. ob pol 8. uri zvečer Silvin Sardenkovo izvirno religiozno delo Mati svetega veselja. Igra je doživela najlepše ocene in »Ljudski oder« se je potrudil, da je storil za uspeh dela vse, karkoli je v njegovih močeh. Pri igri bo uporabljen ves igralski, scenični in lučni efekt, ki je »Ljudskemu odru« na razpolago. Dekoracije so popolnoma nove, nalašč za to igro naročene, delane natančno po grških in orientalskih predlogah. Vaje so se vršile mnogoštevilne in vestno in je igra kar se da izborna naštudirana. Nastopi ženski zbor »Ljubljane« pod vodstvom gospoda pevovodje Svetka. Stanjo Premrl je uglasbil posamezna mesta igre. Torej, kdor je prijatelj resnega razvedrila in lepega petja, ta naj si ogleda v petek to krasno igro. **Vstopnice v predprodaji v Katoliški Bukvarni.**

Ij Mati svetega veselja, ki jo igra »Ljudski oder« v petek, dne 8. decembra ob pol 8. uri zvečer in se konča ob pol 10. uri, je izšla v tisku in jo prodaja Katoliška Bukvarna iztis po 1 K.

Ij Miklavžev večer šentpeterskega prosvetnega društva. Še enkrat opozarjamo na Miklavžev večer, katerega priredi šentpetersko prosvetno društvo v Rokodelskem domu. Začetek ob 7. uri. Darila se lahko pošljejo tudi v Rokodelski dom. To bo najlepši in najzanimivejši, kolikor jih je še priredilo naše društvo.

Ij Krščanska ženska zveza ima v sredo, to je dne 6. t. m. ob 4. uri popoldne redno predavanje v »Ljudskem Domu«.

Ij Tajništvo katoliškega društva rokodelskih pomočnikov. Vsled opetovano izraženih želj katol. društvo rokodelskih pomočnikov javno naznanja, da ima njegovo tajništvo uradne ure vsak dan, in sicer ob delavnikih od pol 8. do pol 9. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 11. do 12. ure popoldne in od 6. do 8. ure zvečer. Tajništvo posluje v društveni sobi v »Rokodelskem domu«, Komenskega ulica št. 12 pritličje, na levo. Ob navedenih urah so v tajništvu: v ponedeljek, torek in sredo g. Mihael Kolar, v četrtek g. Fr. Fernus, v petek in soboto g. Ivan Rauhhar, ob nedeljah in praznikih ob 11. uri g. Anton Žnidaršič (obenem kot blagajnik za skupino Jugoslovanske Strokovne Zveze v »Rokodelskem domu«) in zvečer g. starosta Rudolf Vrančič. V društveni sobi je na razpolago 20 časnikov. Pomočniki dobe tu tudi vse potrebne informacije v tistem in strokovnih zadevah, in sicer takoj ali pa v najkrajšem času potom društvenega odbora ali potom predstojništva.

Ij Mojstrom in gospodarjem. Vsi gg. mojstri, ki rabijo kakega pomočnika, naj se obračajo na tajništvo katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani. Svoje želje lahko sporoče pisмено ali pa naj se ob uradnih urah oglase v tajništvu (Komenskega ulica št. 12). — Gospodarji, ki imajo prosto kako stanovanje za pomočnike, naj to sporoče tajništvu kat. društva rokodelskih pomočnikov.

Ij Z našega trga. O kakem redu na našem trgu ni niti govora. Temu se seveda tudi ni čuditi. Kakršno nadzorstvo in nadzornik, takšen tudi red.

Sploh je opaziti, da imajo na našem ljubljanskem magistratu uradniki od VIII. razreda naprej še iz Hribarjevega vladanja nekaj poseben privilegij, da svoje delo na druge vale, sami pa delajo le kolikor se njim ljubi. Tudi tržni nadzornik dela tako in čuli smo celo pritožbe, da vale n. pr. neki svetniki svoje delo na uboge oficijante, dasi je to prepovedano. Tem razmeram na magistratu bomo posvetili posebno pozornost. Tržnega nadzornika Ribnikarja pa opozarjamo danes, da so mesarji pač napisali na table s kredo neke cene, da pa te cene pri dveh mesarjih niso enake. Konsumenti so na ta način izročeni popolnoma samovolji mesarjev.

Ij Značilno. Pouličnim otročarijam ne pripisujemo bogvekoliko važnosti. Značilno je pa le in za liberalce v Ljubljani sramotljivo, kar se je pripetilo včeraj na Miklavževem trgu v zvezdi. Prišel je slučajno tja član »Orla«, ki se je udeležil te dni telovadskega tečaja. Kar naenkrat se je jela poditi za njim cela drhal pobalinov, ki so piskali, vpili ter sramotili mirnega mladeniča, da se je pošteno občinstvo po pravici zgražalo nad podivjanostjo te mlade fakinaže. Sreča še, da je telovadec ohranil mirno kri, kajti če se ne bi bil krotil in premagoval, bi jo bil kdo izmed pobalinov pošteno skupil; seveda bi bili potem liberalci vpili o tolovajstvu med »Orla«. Toda tolovajstvo imajo liberalci v svoji sredi, kakor je pokazal ta slučaj. Vprašamo: Kdo je vzrok take podivjanosti med ljubljanskimi malimi pouličnjaki? Nato naj odgovore »Jutro« in »Narod« in druga kompanija. Pedagogi okrog Učiteljske tiskarne naj se pobrigajo malo bolj za svoje gojence ter jih nauče vsaj toliko primitivne olike, kot jo imajo najbolj preprosti otroci na deželi.

Ij Slovensko deželno gledališče. Jutri v torek, na Miklavžev večer, se ne igra. Zato pa se uprizoni v sredo zvečer opereta »Ples v operi« (za nepar). — V četrtek se igra drugič komedija »Moralca« (za par). — V petek popoldne opera »Prodana nevesta«, zvečer V. Sardoua drama »Fedora« v proslavo 25letnice igranja gospe Danilove. Naj bi ob 25letnici zasluznili slovenske igralkke napolnilo gledališče! — Operno osobje pripravlja Bizetovo »Carmen«, dramsko Jelenčevo izvirno dramo »Vaska romantika«, operetno pa Gogoljev Weisovega »Revizorja«.

Ij Poskušen samoumor natakariče. V soboto zvečer je na sv. Petra nasipu skočila v Ljubljano brezposelna natakariča Antonija Svetlin iz Kratine pri Kamniku. Ko sta jo opazila Vinko Okoren in Pavel Bani, sta skočila za njo in jo rešila. Svetlinova je nekoliko slaboumna, epileptična ter je samoumor že tretjič poskušala. Preden je skočila v vodo, je zavpila: »Mici, ker si šla ti v vodo, grem pa še jaz!« Po rešitvi je bila prepeljana v deželno bolnico na opazovalni oddelek, kjer vedno blede o »natakariči Mici, ki je šla v vodo«. Vesti, da je neka natakariča Mici skočila v vodo so nastale vsled teh blodenj umobolne ženske.

Ij Umrli so v Ljubljani: Gregor Berton, delavec, 62 let. — Franja Kontelj, posestnikova žena, 74 let. — Franja Razboršek, rejenka, dva meseca in pol. — Marija Saje, postrežnica, 68 let. — V Trstu je umrla Ivana Poljšak.

Ij Tujski promet v Ljubljani. Meseca novembra je prišlo v Ljubljano 5609 tujcev, 692 manj kakor prejšnji mesec in 475 več kakor v istem mesecu lanskega leta. Nastanilo pa se je v hotelu Union 1316, Slonu 1262, Lloyd 527, Cesar avstrijski 297, Ilirija 177, Malič 173, Štrukelj 153, Južni kolo-dvor 123, Tratnik 112, in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1469 tujcev.

Ij Napad. Ko je šel sinoči po Vrhovčevi ulici Karel Kopp s svojo ženo, ga je brez vsakega povoda naskočil nek ponočnjak ter ga z neko topo rečjo tako udaril po glavi, da mu je prebil kožo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Sijajna zmaga S. L. S. na Jesenicah.

Jesenice, 4. decembra. S. L. S. je zmagala na celi črti proti trem nasprotnikom, liberalcem, socialnim demokratom in »neodvisni« tovarniški stranki. Vsi ti nasprotniki, ki so napeli vse sile, so dobili enega samega odbornika. Naša večina nad socialisti je zelo velika. Slava S. L. S.!

CESAR.

Dunaj, 4. decembra. Cesar je bil v soboto nekoliko obolel, a je zdaj zopet popolnoma zdrav.

SKUPNI MINISTRSKI SVET.

Dunaj, 4. decembra. Danes se zbere skupni ministrski svet, da se posvetuje o predložitvi za delegacije.

GLOBINSKI Odstopi?

Dunaj, 4. decembra. Vsled spora, ki je izbruhnil med vsepoljsko stranko, namerava poslanec Globinski svoj državnozbornski mandat odložiti.

ČEHI V VLADNI VEČINI.

Praga, 4. decembra. Danes že se z vsoto gotovostjo lahko trdi, da bo pripravljena večina Češkega kluba glasovati ne le zgolj za proračun, marveč tudi za brambne predloge in za druge predloge, ki jih vloži vlada, med njimi tudi za davčne predloge. Zgolj neodvisni Čehi (Stranskyjevi in Masarykovi pristaši) ter narodni socialisti ne pristopijo delovni večini.

ODKLONJENA AEHRETHALOVA DEMISIJA.

Frankfurt, 4. decembra. »Frankfurter Zeitung« se poroča z Dunaja, da je zunanji minister Aehrenthal takoj, ko je izšel znani komunikacijski krog o odstopu načelnika generalnega štaba, ponudil zopet cesarju svojo demisijo, ki je pa bila odklonjena.

ATENTAT NA TOLMAČA DR. KRAUSA.

Dunaj, 4. decembra. Sodnijski tolmač dr. Kraus, ki je ob priliki procesa zoper Njeguša napačno prestavil »Sada odlazim«, je bil danes ponoči od neznanca napaden. Atentator je nanj ustrelil, pa ga ni zadel. Uvedla se je preiskava.

ATENTAT NA VLAK.

Solun, 4. decembra. Pri Köpriliju so neznanci poizkusili bombni atentat proti brzovlaku. Ena stražnica je v

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Milan, 4. decembra. Turinska »Stampa« objavlja članek, ki protestira, ker se je postavil nemški general Goltz na čelo organizacije, ki zbira prispevke za turške ranjence. List poziva cesarja Viljema, naj to generalu Goltzu prepove.

ITALIJANSKI PORAZ PRED DER-NO (?)

Berolin, 4. decembra. »Berliner Tagblatt« poroča iz Carigrada: Tobruški poveljnik, Edem paša, je brzojavil dne 30. m. m. turškemu vojnomu ministru, da mu je poročal Enver beg, da so pričeli Lahi dne 28. m. m. prodirati pri Darni in da so napadli turške postojanke. Italijani so bili po hudem boju popolnoma poraženi in so bežali v velikem neredu. Turki so pokopali nad 200 Lahov.

Rim, 4. decembra. »Agenzia Stefani« poroča iz Derne: Dne 2. t. m. so napadli Turki in Arabci, približno 1000 mož, našo južno fronto, a so bili vsled uspešnega streljanja artiljerije odbiti.

LAŠKO POROČILO O POLOŽAJU V AFRIKI.

Tripolis, 4. decembra. »Agenzia Stefani« poroča: Dne 3. t. m. se ni pripetilo nič novega. V. in VI. brigada sta zasedli naše vzhodne postojanke, ki so jih imeli pred njimi zasedene bersaglieri, grenadirji in planinci. V mestu je mirno. Brezžična brzojavka iz Benghazija poroča, da se zmanjšujejo sovražnikove skupine, zbrane pred laško fronto. Ponoči, dne 1. t. m., so se pojavili pred nami Beduinci, a so izginili, ko je padel prvi strel iz topa. Kakor se je dogladno, je bil sovražnik dne 28. m. m. pri Coeffriju resnejše poražen, kakor se je prvotno sodilo. Na bojišču je padlo 28 voditeljev avangardistiškega rodu.

TURŠKI PROTEST RADI OBSTRE-LJEVANJA NEUTRJENIH MEST.

Carigrad, 4. decembra. Turčija je protestirala pri velevlasih, ker so bombardirali Lahi v protislovju z do-ločili mednarodnega prava neutrjeni mesti Motka in Šejk Sajd.

SRBSKI POSLANIK V RIMU VPOKOJEN.

Rim, 4. decembra. Srbska vlada je svojega poslanika dr. Vuića v Rimu vpokojila. Zdaj so vakantna sledeča srbska poslaniška mesta: London, Berolin in Rim.

ITALIJA NE RAZŠIRI VOJNEGA POZORIŠČA.

Dunaj, 4. decembra. Vest, da je Italija velevlastem naznanila, da namerava vojno pozorišče razširiti tudi na izvenafriško turško posest, je neresnična.

PERZIJA BREZ VLADE.

Berolin, 4. decembra. »Lokalan-zeiger« poroča iz Teherana: Potrjuje se poročilo, da je odstopilo ministrstvo. O regentu se ne zna, kje da biva. Perzija nima nobene vlade in gospoduje zato anarhija. Izstradano ljudstvo divja po ulicah. Teherančani bojkotirajo rusko poulično železnico in ruske trgo-

vine. Dervishi propovedujejo sveto voj-sko proti Rusiji.

Berolin, 4. decembra. »Nordd. Allgemeine Zeitung« izvaja glede na zmešnjave v Perziji: Za Ruse je bilo neizogibno, da so morali zasedi posamezne dele Perzije z ozirom na notranje zmede v Perziji. Za nas je merodajno zgolj stališče, da se v Perziji napravi in vzdrži red.

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

London, 4. decembra. Poročila, ki dohajajo o vstaji iz Mandžurije, si nasprotujejo in so zelo zmedena. Vstaji v provinci so oboroženi baje zgolj s samokresi in nastopajo v manjših četah.

IZ LJUBEZNI DO SVOJE MATERE OBDOJEN.

Bremen, 4. decembra. Vojno sodišče 17. divizije je obsodilo musketirja Hoppeja v enoletni zapor in ga uvrstilo v II. razred vojaškega stanu. Hoppe si je odrezal ušesa, da bi bil oproščen vojaščin iz ljubezni do svoje hrome matere in 75letne stare matere, ki bi brez njegove pomoči ne mogli izhajati.

PONEVERBA 200.000 MARK.

Hamburg, 4. decembra. Zaprlj so v Altoni odvetnika justičnega svetnika dr. Karla Weckea, ki je kot izvršitelj neke oporoke porabil 200.000 mark neke zapuščine za to, da sanira lesno trdko svojih treh bratov, ki je pa kljub 200.000 mark napovedala konkurz.

150.000 PREDILNIŠKIH DELAVCEV IZKLJUČENIH OD DELA.

London, 4. decembra. V sredo nameravajo izključiti od dela 150.000 delavcev predilniške industrije, če strokovna zveza tekstilnega delavstva v Colne Nelsonu ne prekliče svojega sklepa o napovedbi stavke.

NA STEKLINI ZBOLELO 7 OSEB, ENA JE UMRLA.

Kraljevi Gradec, 4. decembra. Pred nekaj dnevi je umrl v bolnišnici kmet Boucek na posledicah pasje stekline. Vgriznil ga je stekel pes. Nekaj dni nato so pa oboleli njegov sin, njegova hči, dve redovnici, en sluga in neka služkinja tiste bolnišnice, v kateri je umrl Boucek. Za pasjo steklino je obolel tudi višji okrajni zdravnik dr. Krejčík, ki je zdravil Boucka. Vsi oboleli so se poslali na Dunaj v Pasteurjev zavod.

OČE IN SIN OSUMLJENA POŽIGOV. Wels, 4. decembra. V Eggenbergu pri Lambachu je zgorela neka pristava. Škodo cenijo na 60.000 kron. Osumljena požiga sta kmet Jäger in njegov sin.

SAMOUOMER AMERIKANSKEGA MILIJONARJA.

Pariz, 4. decembra. Usmrtil se je s strelom iz revolverja ameriški milijonar Bishop, ker je bolehal na neozdravljivi bolezn.

SAMOUOMER MULTIMILIJONARJA. Pariz, 4. decembra. Tu se je ustrelil ameriški multimilijonar Bishop vsled neozdravljive bolezni.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V BELGRADU.

Belgrad, 4. decembra. Vlak iz Budimpešte je vsled napačne premaknitve tračnic skočil s tira. Dunajski agent Winterstein je mrtev, belgrajski agent Miha Müller težko, 8 oseb pa lahko ranjenih.

Slovenska kuharica, knjiga, katero je v šestem natisu priredila in spopolnila S. M. Felicita Kalinšek in jo je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani, ima pri vsi svoji krasoti in obsežnosti tako nizko ceno, da je sorazmerno brez dvoma najcenejša slovenska knjiga.

Velika izdaja (čez 600 strani in 18 finih tabel s slikami) velja 5 K 20 vin., vezana 6 K.

Okrajšana izdaja 3 K, vezana 3 K 60 vin.

Vsako slovensko dekle in vsaka gospodinja naj ima to koristno knjigo vedno pri roki, kuhala bo z njeno pomočjo okusno in fino ter z malimi stroški.

ZA MIKLAVŽA.

V zverinjaku. Knjiga s podobami za otroke. Cena 90 vin., na karton 1 K 50 vin. V tej knjigi je naslikanih mnogo divjih živali, zraven vsake pa kratko pojasnilo v obliki pesmice, ki ostane otroku z lahkoto v spominu. Z nobeno rečjo dece tako ne razveseliš kakor s podobami živali, ki jih imajo otroci tako radi. Podobe v pričujoči knjizici se odlikujejo po naravnosti, živih barvah in velikosti, da čimbolj živo stopijo pred otroško fantazijo. To krasno Miklavžovo darilo se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Robinzon starši. Knjiga s podobami za otroke. Cena 1 K 40 v., na karton 1 K 90 v. Ta knjiga nudi znamenito povest o Robinzonu v slikah, ki so prikrojene otroškemu razumu, pa bodo zanimale tudi odraslega.

Popis je okrajšan in popolnoma prikrojen otrokovi domisljiji ter vplival blažilno in vzgojno. Največ pa govore večbarvne slike, ki služijo za nazorni pouk. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Zahvala.

Za vse tako vsestransko nam izkazano sočutje povodom prerane, nenadomestne izgube našega predobrega soproga in očeta, gospoda

Josipa Pintarja

učitelja v pokoju

izrekamo tem potom vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo.

Prav posebno se pa čutimo dolne zahvaliti se prav iskreno pred duhovščini, blagorod zastopnikom učiteljstva, blagor. gospodu primariju dr. Drgancu za ves veliki trud, slavnemu vodstvu »Knjigoveznice Katol. Tisk. društva«, gospodom pevcem za gniljive žalostniki, vsem ostalim, mnogoštevilnim udeležnikom pogreba, sploh vsem, ki so na ta ali oni način počastili spomin nepozabnega nam pokojnika in nas tolažili ob prebitkih urah.

Bog bodi vsem obilen plačnik.

Novi Vodmat-Ljubljana, 3. dec. 1911.

Žalujoča rodbina Pintarjeva.

Zahvala.

Za vsestransko nam izkazano sočutje povodom smrti naše iskreno ljubljene tete, gospe

Antonije Makuc

trgovke

se vsem prijateljem in znancem najpriščneje zahvaljujemo. Posebna hvala pred gosp. dekanu Mih. Arku, gosp. Fran. Kosu uradniku »Okrajne hrastilnice« in gosp. dr. Jan. Štveraku c. kr. rud. nadzdravniku za mnogo-brojne obiske v bolezni, slavni požarni brambi in kat. del. družbi za darovana venca. Splošna hvala tudi prečastiti duhovščini idrijskega dekanata, vsem gospodom profesorjem, uradnikom, trgovcem, poduradnikom in vsem drugim, ki so pripomogli z navzočnostjo do tako krasno uspelega pogreba.

Bog plačaj!

Idrija, dne 1. decembra 1911.

Žalujoči sorodniki.

TRŽNENE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 4. decembra.

Pšenica za april 1912	11 51
Rž za april 1912	10 42
Oves za april 1912	9 84
Koruza za maj 1912	8 51

Efektiv trdno.

Meteorološko poročilo.

Višina n. moriem 3062 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Slabost barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
2	9 zveč.	742.9	11	sl. svzh.	jasno	
3	7 zjut.	41.5	1.0	sl. vzh.	oblačno	0.4
3	2 pop.	40.8	2.4	sr. szah.	.	
4	9 zveč.	40.7	3.0	sl. szah.	.	
4	7 zjut.	40.0	2.4	sr. svzh.	.	0.0
4	2 pop.	39.8	3.6	sa. sever	.	
Srednja predvčerašnja temp 3.5, norm 0.2						
Srednja včerašnja temp 2.1 norm. 0.1						

Pes prepeličar

dve leti star, na pol dresiran, se takoj proda. Več pove g. Ivan Ogrin, Grubarjevo nabrežje 8, Ljubljana. 3608

3601

Vsem duhovnim sobratom, faranom, prijateljem in znancem naznanjava prežalostno vest, da je prečastiti gospod

Franc Pavlič

mestni župnik šentpeterski, predsednik šentpeterske Vincencijeve družbe, predsednik krajnega šolskega sveta

včeraj dne 3. decembra ob polu 3. uri zjutraj umrl po dolgotrajni mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti v 47. letu starosti.

Pogreb bo v torek dne 5. decembra ob 3. uri popoldne iz župnišča pri Sv. Petru na pokopališče k Sv. Križu.

Mrtvaško opravilo po rajnem gospodu župniku bo v torek dne 5. decembra ob 8. uri zjutraj v šentpeterski župni cerkvi.

Blagega pokojnika priporočava v pobožno molitev.

Ljubljana, 4. decembra 1911.

Janko Petrič
Franc Vrhovec
kaplana.

Pri c. kr. okrajnem glav. rstvu v Celju odda se takoj definitivno služba

3591

pisarniškega pomočnika

z normalno plačo.

P. goji: Prosilec mora biti strojepisec ter vešč nemščine in slovenščine v pisavi in besedi. Taki, ki znajo popolnoma pravilno prevajati iz nemščine v slovenščino, imajo prednost.

Prošnje, opremljene z dokazili d. zdajnega službovanja vložiti pri okrajnem glavarstvu v Celju.

V modni trgovini Peter Šterk Ljubljana, Stari trg 18

dobite

3483

lepa koristna Miklavževa darila

po že znano najnižjih cenah.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, 1^a kakovosti moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov, slamnikov in čepic, dalje čepic za dame, deklince ter najmoderne še kožuhovine itd.

ki se dobiva pri vsakem trgovcu. Svetovnoznani doktorja pl. Trnkóczyja kranjski redilni in varstveni prašek za živino. Na razstavah je dobil prve medaje, od živinorejcev na tisoče zahvalnih pisem. Dobiva se po pošti, najmanj pet zavojev za 2 K 70 v.

Olimpija krema brez maščobe, lepilo prve vrste, je najboljša in najuspešnejša sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege, izpuščaji, lisaji, mozoli itd. Mali lonček K 1.20, veliki lonček K 2.—.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Škafulja 1 K 50 v.

Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. Lonček 1 K 20 v.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 vin.

Mazilo zoper ozebljine. Sredstvo zoper ozebljine. — Lonček z navodilom o rabi 80 vin., tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom 40 vinarjev, tucat 4 K.

Lekarna Trnkóczy, zraven rotovža, v Ljubljani.

Prva najvočja eksportna trdka.

Telefon 190.

Drogerijske cene.

Št. 40100.

Vabilo.

Že mnogo let se oproščajo blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemlje oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci C. J. Haman, Mestni trg št. 8; Vaso Petričič nasl. J. Samec, Mestni trg št. 21 in L. Schwentner, Prešernova ulica št. 3.

Vrhutega bode v zmislu ukrepa mestnega magistrata raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti eno krono in na vpisalni poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljeni meje.

Pisanim pošiljatkam bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja. Imena blagotvoriteljev se bodo sproti zglašala po novinah.

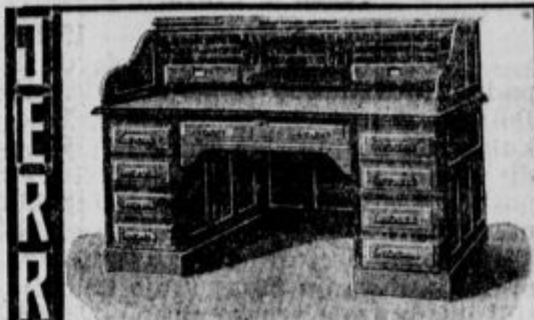
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 1. decembra 1911.

3604

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

-pulti od K 65*— naprej.

Ceniki zastonj. 2814

Zastopstvo ter vzorčna zaloga:

THE REX CO., Ljubljana

Hotel pri Maliču, nasproti glavne pošte.

Ugledna vinogradniška trdka išče za

prodajo hrvatskih vin po

Kranjski veččega

zastopnika

proti proviziji.

Pisma naj se pošiljajo na upravo tega lista pod šifro „Zastopnik.“

Kontoristinja

se sprejme na stanovanje in hrano. Povpraša naj se Gorupova ulica št. 3, 1. nadstropje desno. 3588

3589

Dame se sprejmejo na hrano.

Kje, pove uprava „Slovenca“.

2 lepa prostora

pripravna

3546

za delavnice ali skladišče

se oddasta. Poizve se pri hišnem gospodarju Ivanu Košenina, Koldvorska ulica št. 6.

Prostor za prodajalno

se pod jako ugodnimi pogoji da v najem v hiši št. 39, v katerem je še vsa prodajalniška oprema, na lepem kraju tik farne cerkve. Proda se tudi hiša št. 47 prostovoljno in je primerna za kakega penzionista. Vprašanja na naslov Jožef Žgur, Št. Vid pri Vipavi št. 47. 3606

Citrarji.

Album, ki vsebuje 100 najlepših in najbolj priljubljenih pesmi za citre s tekstom, lahko in zelo efektno predelanih, obsegajoč 110 strani, za 4 K, posamezni zvezki franko, če se naprej pošlje 50 h v znamkah. Seznam zastonj. Josip Sorg, Dunaj XII/4, Kantakuzinostrasse 68. 3607

M. Kocjan

Sv. Petra cesta 28. Nasproti „Zlate kaplje“.

izdelovanje vsakovrstnih najmodernejših steznikov, oprsnikov, životkov, ravnodržalcev, trebušnih pasov, po navodilu II. gg. zdravnikov. 3586

:: Posebna soba za pomerjanje. :: Popravila se radovoljno sprejemajo.

28. novembra 1911.

Dve kulturi se stikata v Lvovu: za padna in vzhodna. Eno predstavljajo Poljaki, drugo Rusini in židje. Poleg kulturnih nasprotstev pa prihajajo tudi verska in politična nasprotstva v pošte. Lvov je sedež treh katoliških nadškofov: rimsko-katoliškega, grško-katoliškega in armensko-katoliškega. protestanti imajo tukaj svojo kolonijo, židi imajo svoje verske občine. Ta različna nasprotstva pa se jasno zrcalijo v značaju prebivalstva in že v zunanosti stavb in ulic. Poleg najmodernejših ulic, ki bi delale čast vsakemu zapadnoevropskemu mestu, se nahajajo umazane židovske ulice s tistim tipičnim, pristno židovskim značajem, kakor ga ima n. pr. Kaźmierz v Krakovu.

Mesto Lvov je glavno mesto Galicije in se bistveno loči od Krakova. Krakov se mi zdi nekako sam vase zamišljen v svojo slavno preteklost, v slavno zgodovino poljskega naroda in poljskih kraljev, ki mirno počivajo v kraljevi grobnici na Wawelu. Krakov je učenjaško in umetniško mesto par excellence, na vsak korak zadeneš na ostanke nekdanje poljske slave, povsod vidiš spomenike poljske kulture, znanosti in umetnosti. Čisto drug značaj ima Lvov. Lvov je središče poljske birokracije, gališke d-želne uprave, vojaštva, trgovskega prometa. V Lvovu zboruje gališki deželni zbor v lepi, v renesančnem slogu zgrajeni palači, v Lvovu se nahajajo razni deželni uradi, sodišča, vojašnice, banke in trgovska podjetja. Lvov je sicer staro mesto, toda od leta 1870 se je popolnoma preobrazil in moderniziral. Izmed najlepših stavb navajam samo nekatere: mestno gledališče, mestni muzej, deželni dvorec, politehniko, razne cerkve, n. pr. katedralo, cerkev sv. Elizabete, ki pa še ni dograjena.

Znanstveni in kulturni značaj vsakega mesta se presoja po številu učnih zavodov, knjižnic in muzejev. V tem oziru sicer Lvov ni tako bogato obdarjen kakor Krakov, vendar se vidi tudi tukaj marsikaj zanimivega. Izmed knjižnic so največje: vseučiliška, ki šteje do 200.000 knjig, in knjižnica v muzeju Ossolinskich s 120.000 zvezki. Narodni zavod Ossolinskich sta ustanovila grofa Jožef in Maks Ossolinski, ki sta pokupila bogate in dragocene zbirke knjig, knez Lubomirski pa je podaril temu zavodu svoje muzealne zbirke.

V bližini Lvova se dviga Vysoki zamek, vrh katerega je nasut koplec (grič) unii lubelskiej v spomin na slavno zvezo lubelsko (leta 1569), ko se je združila Poljska z Litvo in Rusijo. Griček je bil nasut po iniciativi slavnega poljskega politika Frančiška Smolke ob tristoletnici Lubelske unije l. 1869. S kopieca se nudi gledalcu krasen razgled po celém mestu in okolici, posebno v jesenskih večerih, ko zahaja sonce in se razliva večerna zarja po širnih galiških ravinah.

Mesto Lvov krasijo lepi prostrani nasadi: Kilinskiego, Glowackiego in Wyśniowskiego park. V parku Teofila Wyśniowskiego stoji na takozvani gori »tracenia« spomenik slavnih poljskih emigrantov Wyśniowskega in Kapuscinskega. Bila sta člana društva poljskih emigrantov v Parizu, ki so ga osnovali poljski emigranti po prvi poljski vstaji (leta 1830). »Towarzystwo polskich emigrantow« je imelo namen buditi med Poljaki narodno in politično zavest ter pripravljati poljsko revolucijo. Izdajalo je razne knjige, brošure in časopis »Emigrant«. Leta 1846 je poslalo to društvo Wyśniowskega in Kapuscinskega na Poljsko, da pripravljata tla za poljsko vstajo, toda v Galiciji ju je prijel avstrijska policija; nekaj časa sta bila zaprta v ječi v Kufsteinu, leta 1847 pa sta bila obešena na tem mestu, kjer sedaj stoji spomenik.

Lvov ima za sabo burno preteklost, leta 1250 ga je ustanovil rusinski vojvoda Lev. V mestu se je začelo kmalu naseljevati tuje prebivalstvo: Nemci, Poljaki, Armenci, židje in celo Tatari, tako da je mesto kmalu izgubilo svoj prvotno ruski značaj. Lvov je igral važno vlogo v bojih s Tatari, Turki in Švedi, koncem 18. stoletja je bil vsled dolgotrajnih vojsk popolnoma opustošen in šele leta 1870 se je začel lepo razvijati in modernizirati.

V družabnem oziru je med Poljaki in Rusini velika razlika. Poljaki so skozi in skozi aristokrati. Ta poljski aristokratizem pa se ne kaže samo v družabnem življenju, ampak tudi v znanosti in umetnosti in v veliki meri tudi v politiki. Šele splošna in enaka volilna pravica je tudi na Poljskem strla politične privilegije poljske aristokracije. Rusini so pač bolj demokratični, in sicer iz preprostega razloga,

Skrbna gospodinja manjša draginjske izdatke s spretno uporabo živil.

Popolna izraba živil je ob času vseobče draginje naravnost življenska potreba.

Kuhinja zahteva od nas največ izdatkov, zato bodi tudi naša prva skrb, da vpeljemo v kuhinjo vzorno gospodinjstvo. Kuhati mora znati ne samo vsaka kuharica, ki si s tem služi svoj kruh, temveč tudi vsaka gospodinja.

Spretna kuharica pripravi s skromnimi sredstvi okusnejša jedila, nego slaba gospodinja z najdražjimi pripomočki.

Skrbni starši pošiljajo svoje hčere v mesta, da se priučijo kuhanju; ker pa nima vsako dekle petičnih staršev, si mora na drug način prisvojiti kuhinjsko umetnost.

Temu namenu bo najbolje služila nova knjiga:

Magdalene Pleiweisove

Slovenska kuharica.

Sesti natis

izpopolnila in predelala

S. M. Felicita Kalinšek

šolska sestra in učiteljica na »Gospodinjski šoli« v Ljubljani.

Knjiga je že od davnega časa vdomačena pri naših kuharicah kot zanesljiva vodnica v kuhinjskih poslih. Nova, šesta izdaja te knjige pa prejšni ni več podobna, ker je vsa prenovljena, izboljšana in izpopolnjena. V knjigi je vsa kuhinjska umetnost docela izčrpana, kajti v nji najdeš najpreprostejšo kmetsko do najfinejšo gosposke jedi.

Ne le začetnica, tudi dobra in izkušena kuharica se bo z njeno pomočjo povzpela do viška kuhinjske umetnosti.

Kuharica, ki se bo ravnala po njenih navetih, bo znala vsako stvar dobro porabiti in bo z malimi stroški huhala dobro in okusno.

»Slovenska kuharica« bo ustrezala vsem dejanskim potrebam in si jo bo omislila vsaka zavedna in ukaželjna slovenska kuharica in gospodinja.

Knjiga je izšla v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki ima 18 krasnih, večbarvnih tabel in mnogo slik med besedilom, stane broš. K 5-20, vez. K 6-—, po pošti 30 v več.

Okrajšana izdaja brez slik in prikrojena za vsakdanje razmere, stane broš. K 3-—, vez. K 3-60, po pošti 30 vin. več.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

ker nimajo aristokracije. Slabe posledice poljskega aristokratizma se kažejo zlasti v tem, da se je v javnosti do zadnjega časa premalo upoštevalo poljsko ljudstvo, da se je poljska inteligenca, posebno pa dijaštvo, preveč odtegovala delu za kulturno in gospodarsko povzdigo ši. ši. ljudskih slojev. Nam Slovencem, ki smo skozi in skozi demokratičen narod, je to mišljenje tuje. Gotovo bi tudi Poljakom ne škodovalo, ako bi tudi pri njih na celi črti zmogala demokratična misel.

Kdor se zanima za umetnost in poezijo, ne bo pozabil ukrajinskih narodnih pesmi. Pri rokah imam zbirko ukrajinskih narodnih pesmi, ki jo je izdalo rusinsko društvo »Prosvita«. »Naša duma« (dumka = melanholična rusinska narodna pesem), izdal Filjaret Kolessa. Zbirka stane približno 2 K 50 h do 3 K in obsega najlepše rusinske narodne pesmi za pevske zборе. (Naroči se v knjigarni društva »Sovčenko«, Buchhandlung der Ševčenko-gesellschaft, Lvov, Ringplatz 10). To so pravi biseri narodne poezije, polni globokega pesniškega čustvovanja in melanholije. Temne in žalostne so kakor je vsa zgodovina rusinskega naroda. V njih govori ljudski poet o sužerjstvu in velikem trpljenju ukrajinskega naroda. — Narodni in kulturni preporod rusinskega naroda se je začel šele v začetku 19. stoletja, šele koncem 18. stoletja niso imeli Rusini niti ene knjige ali časopisa. V prvi polovici minulega stoletja sta nastopila Ševčenko (na Ukrajini) in Szaszkiewicz (v Galiciji) ter sta šele ustvarila rusinsko književnost.

Danes pa morejo Rusini pokazati lepo razvito književnost in gotovo je, da bi se mogli kulturno in gospodarsko še lepše razvijati, ako bi živeli v ugodnejših političnih razmerah. Rusini, katerih živi v Avstriji 3½, v Rusiji pa 27 milijonov, imajo v Avstriji 5 gimnazij in 10 vseučiliških stolic na lvovski univerzi. Kakor mi Slovenci, tako zahtevajo tudi Rusini lastno vseučilišče.

GOSPODARSTVO.

— **Važne določbe za prevozno blago.** Obratni pravilnik — katekizem z obveznimi nauki za železniške uprave in občinstvo — zapoveduje v § 62., da je odpošiljatelj blaga obvezan, komad, katerega izroči železnici v prepeljavo, razločno in trpežno označiti s črkami, številkami ali z drugimi lahko razločljivimi, vsako zamenjavo blaga zabranjujočimi znamenji. Pri zabojih, obojih in ovojih, se naj napravijo te označbe neposredno na embalažo, pri žakljih na primer, pri kožah in enakih komadih pa se naj privesijo v to svrhu lesene ali popirnate tablice. Vsa na poslanem komadu nahajajoča se znamenja, številke ali črke morajo biti označene tudi v pripadajočem voznem listu. Vsa stara znamenja, ki bi lahko povzročila pomote, mora stranka odstraniti. To pa še ni vse. Stranka je tudi dolžna na komadu označiti namembno postajo. S prvim januarjem prih. l. uveljavijo vse avstrijske in ogrske železnice ta določila v polni meri. Ako stranka te dolžnosti ne bo spoštovala, popravila bo zamudo železnica in si zaračunala od vsakega komada pristojbino 10 v. To objavimo in pozivamo gospode trgovce, ki razpošiljajo veliko blaga, da se po tem ravna in tako preprečijo še večje stroške in podraženje vsakdanjih potrebščin.

ŽELEZNE PEČI

vsake vrste, posebno prave Musgravyjeve izvirne irske trajno grelne peči, štedilnike, ognjišča za velike kuhinje za vzdrževanje kakor tudi njih posamezne dele dobavlja po najnižjih cenah trgovina z železnico

ŠTEFAN NAGY, LJUBLJANA. 3453

CYCLES

KINTA

K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča so-
lidna in neprekosljiva so 866

„Kinta“-kolesa.

Najboljstojno jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 9.

Špediteljna trgovina s kolesi in posameznimi deli.

Izposojevanje koles.